

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงและความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาของประชาชนใน เขต เมืองและ เขตชนบท จังหวัด พิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนทั้งที่อาศัยอยู่ใน เขต เมืองและ เขตชนบท รวมทั้งศึกษาถึงความแตกต่างในด้านพฤติกรรม การรับฟังวิทยุกระจายเสียงและความต้องการด้านรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาของ ประชาชน ทั้งสองกลุ่มดังกล่าวด้วย

ตอนที่ ๑ สรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตเมืองและ เขตชนบท

๑.๑ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตเมือง

จากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตเมืองที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้จำนวน ๒๐๐ คนหรือ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ มีพฤติกรรมในการรับฟังวิทยุกระจายเสียงสรุปได้ดังนี้

วิธี เปิดเครื่องรับวิทยุเพื่อ เลือกฟังรายการส่วนใหญ่ใช้วิธีหมุนคลื่นไปเรื่อย ๆ

จนกว่าจะพบรายการที่พอใจจะฟัง (๓๘.๕%) สำหรับจุดมุ่งหมายในการรับฟังนั้น ส่วนใหญ่รับฟังเพื่อติดตามข่าวสาร (๓๕.๕%) และเพื่อความบันเทิง (๓๒.๐%) ซึ่งสอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (นิคม ๒๕๑๔) ส่วนช่วงเวลาที่ประชาชนในเขตเมืองรับฟังวิทยุมากที่สุดนั้น คือ ระหว่าง ๐๖.๐๐-๐๘.๐๐ น. (๔๘.๐ %) และระหว่าง ๑๘.๐๑-๒๑.๐๐ น. (๔๘.๕ %) สอดคล้องกับผลการวิจัยระหว่าง

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๒ (ประจักษ์ ๒๕๑๐, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ๒๕๑๑-๒๕๑๒ ใพบพร ๒๕๑๓,

จุฬาทิพย์ ๒๕๑๗, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, นิคม ปรีชา ชัยโรจน์ ๒๕๑๘, เกศรินทร์ ๒๕๒๐, บำรุง พรรณี ๒๕๒๒) ระยะเวลาที่ใช้ในการรับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้ง ประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง (๓๗.๐ %) สำหรับสถานที่รับฟังวิทยุผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ส่วนใหญ่รับฟังวิทยุที่บ้านของตนเอง (๔๐.๐ %) ส่วนความบ่อยครั้งในการรับฟังวิทยุ ๖๔.๔ % รับฟังวิทยุทุกวัน และฟังวิทยุขณะที่ทำงานอื่นไปด้วย (๔๓.๔ %) รายการเพลงที่ประชาชนในเขตเมืองชอบฟังมากที่สุด คือเพลงไทยสากล (๕๕.๐ %) ส่วนรายการบันเทิงอื่นชอบฟังละครวิทยุ (๔๗.๕ %) สำหรับรายการประเภทส่งเสริมความรู้ที่รับฟังเป็นประจำ คือรายการเกี่ยวกับการเมือง (๑๗.๐ %) และการศึกษา (๑๖.๕ %) ในด้านการนำข่าวสารที่ได้รับฟังจากวิทยุไปใช้นั้น ปรากฏว่า ส่วนใหญ่เคยนำไปใช้ (๗๖.๔ %) และเคยนำไปถ่ายทอดให้เพื่อนบ้านฟัง (๔๖.๐ %)

๑.๒ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในชนบท

จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตชนบทที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ จำนวน ๒๐๐ คน เรือนผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

ประชาชนในเขตชนบทส่วนใหญ่เปิดเครื่องรับวิทยุ เลือกฟังรายการ โดยวิธีหมุนหาคลื่นไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรายการที่พอใจจะฟัง (๕๕.๐ %) สำหรับจุดมุ่งหมายในการรับฟังวิทยุ นั้น ประชาชนในเขตชนบทส่วนใหญ่ (๓๖.๕ %) รับฟังวิทยุเพื่อความบันเทิง และเพื่อติดตามข่าวสาร (๓๒.๐ %) ในด้านความบ่อยครั้ง ประชาชนในเขตชนบทส่วนใหญ่ (๖๕.๕ %) รับฟังวิทยุทุกวัน ส่วนช่วงเวลาที่รับฟังวิทยุมากที่สุดทั้งวันทำงานปกติและวันหยุด คือ ระหว่าง ๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. (๕๕.๐-๕๕.๐ %) และระหว่าง ๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. (๓๕.๕-๔๒.๕ %) ระยะเวลาที่ใช้ในการรับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้ง ประมาณ ๑/๒-๑ ชั่วโมง (๔๐.๐ %) สถานที่รับฟังวิทยุ คือ บ้านของตนเอง (๔๐.๐ %) และขณะที่รับฟังวิทยุทำอย่างอื่นไปด้วย (๓๕.๗ %) สำหรับรายการเพลงที่ประชาชนในเขตชนบทชอบฟังเป็นประจำ คือ เพลงลูกทุ่ง (๕๕.๕ %) รายการบันเทิงอื่นชอบฟังละครวิทยุ (๕๗.๐ %) ส่วนรายการข่าวประชาชนในเขตชนบทชอบฟังข่าวท้องถิ่น (๕๕.๐ %)

ในด้านรายการวิทยุประเภทส่งเสริมความรู้ ส่วนใหญ่รับฟังรายการส่งเสริมการเกษตร (๓๑.๐%) การนำข่าวสารที่ได้รับฟังจากวิทยุไปใช้ปรากฏว่า ประชาชนในเขตชนบท ๕๗.๕% เคยนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ๖๕.๐% เคยนำไปถ่ายทอดให้เพื่อนบ้านฟัง

๑.๓ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตเมืองและเขตชนบท

ผลจากการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติพบว่า ประชาชนในเขตเมืองและประชาชนในเขตชนบทมีพฤติกรรมการรับฟังวิทยุแตกต่างกัน ในด้านวิธีเปิดเครื่องรับเพื่อเลือกฟังรายการ ช่วงเวลาที่ใช้ในการรับฟังวิทยุ ระยะเวลาที่ใช้ในการรับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้ง ลักษณะการรับฟังวิทยุ รายการเพลงที่ชอบฟังเป็นประจำ รายการบันเทิงอื่นที่นอกเหนือจากเพลงซึ่งรับฟังเป็นประจำ และการนำข่าวสารที่ได้รับจากการฟังวิทยุไปใช้

จากพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียง ๑๖ ด้าน ที่ได้ทำการศึกษา ปรากฏว่า ประชาชนในเขตเมือง และประชาชนในเขตชนบท มีพฤติกรรมการรับฟังวิทยุแตกต่างกัน ๑๒ ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๒ สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาของโรงเรียนของประชาชนในเขตเมืองและเขตชนบท

๒.๑ ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาของโรงเรียนของประชาชนในเขตเมือง จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐๐ คน ระบุได้ดังนี้

๒.๑.๑ ความต้องการในด้านเนื้อหารายการวิทยุ

ประชาชนในเขตเมืองต้องการความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป้องกันตนเองและทรัพย์สิน (๖๑.๕%) เอกเทศสัญญา (๓๗.๐%) ความรู้ด้านวิชาชีพ (๒๐.๐%) ราคาสินค้าที่จำหน่ายในท้องตลาด (๕๑.๐%) อาหารและโภชนาการ (๕๐.๐%) ระบบสหกรณ์ (๒๘.๕%)

๒.๑.๒ ความต้องการด้านรูปแบบและวิธีเสนอรายการวิทยุเพื่อการศึกษา
นอกโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์พบว่า ประชาชนในเขตเมืองต้องการให้ออกอากาศรายการวิทยุเพื่อศึกษานอกโรงเรียนแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง และต้องการให้ออกอากาศทุกวัน (๖๐.๐%) สำหรับผู้ดำเนินรายการนั้น ส่วนใหญ่ชอบเพศชาย (๖๐.๕%) อยู่ในวัยกลางคน (๔๗.๐%) มีลีลาการพูดที่เป็นเรื่องเป็นราวแต่แทรกอารมณ์ขันบ้าง (๗๔.๐%) และต้องการให้จัดรายการในลักษณะพูดคุยแบบเป็นกันเองกับผู้ฟัง (๓๔.๐%)

๒.๒ ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายการวิทยุเพื่อศึกษานอกโรงเรียน
ของประชาชนในเขตชนบท จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐๐ คนไว้ดังนี้

๒.๒.๑ ด้านเนื้อหารายการวิทยุ

ประชาชนในเขตชนบทต้องการความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป้องกันตนเองและทรัพย์สิน (๔๔.๐%) กฎหมายทรัพย์สิน (๒๗.๐%) การวางแผนการใช้จ่ายในครอบครัว (๔๔.๕%) ราคาสินค้าที่จำหน่ายในท้องตลาด (๓๖.๐%) การแสวงหาทุนเพื่อใช้ในการทำงานอาชีพ (๔๐.๐%) การซ่อมเครื่องยนต์ (๑๖.๐%) ระบบสหกรณ์ (๔๓.๐%) การไต่สวน (๒๐.๕%) หลักโภชนาการ (๖๐.๐%) การวางแผนครอบครัว (๓๔.๐%) การให้บริการของหน่วยงานราชการ (๑๔.๕%)

๒.๒.๒ ด้านรูปแบบและวิธีเสนอรายการวิทยุเพื่อศึกษานอกโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์พบว่า ประชาชนในเขตชนบทชอบฟังรายการบรรยายแบบพูดคุยเป็นกันเองกับผู้ฟัง (๓๖.๐%) โดยจัดเป็นรายการประเภทส่งเสริมความรู้แต่แทรกบันเทิงบ้าง (๔๔.๕%) และต้องการให้ออกอากาศรายการที่สนใจทุกวัน (๔๒.๐%) ครั้งละประมาณ ๑ ชั่วโมง (๕๑.๐%) ชอบผู้ดำเนินรายการที่เป็นเพศชาย (๖๖.๐%) อยู่ในวัยกลางคน (๕๐.๕%) มีลีลาการพูดที่เป็นเรื่องเป็นราวแต่แทรกอารมณ์ขันบ้าง (๕๐.๐%)

๒.๓ ผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติพบว่า ประชาชนในเขตเมืองและเขตชนบท มีความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนแตกต่างกันในด้านความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การกำหนดแผนการใช้จ่ายภายในครอบครัว ประสบการณ์ในการถูกโกงเมื่อซื้อสินค้า แหล่งที่ทราบราคาสินค้า ความเชื่อถือในแหล่งราคาสินค้า ความสนใจในวิชาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพเดิมที่ทำอยู่ การรักษาพยาบาลเจ็บป่วย ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของอาหาร โอกาสที่ได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัว แหล่งที่ได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัว ความบ่อยครั้งที่ต้องการให้ออกอากาศรายการวิทยุที่สนใจ รูปแบบรายการวิทยุที่ชอบฟัง รวมทั้งสีลา การพูดของผู้ดำเนินรายการ

จากผลการทดสอบทางสถิติ แสดงว่าประชาชนในเขตเมืองและเขตชนบทมีความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตเมือง ตามตัวแปรทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

๓.๑ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่าง

เสียงของประชาชนในเขตเมืองที่เป็นเพศชายและเพศหญิง พบว่าแตกต่างกันในด้านจุดมุ่งหมายในการรับฟังวิทยุ คือ เพศชายส่วนใหญ่รับฟังวิทยุ เพื่อติดตามข่าวสาร ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่รับฟังวิทยุเพื่อความบันเทิง การใช้เวลาในการรับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้ง มีสัดส่วนในการใช้เวลารับฟังวิทยุแตกต่างกัน ส่วนสถานที่รับฟังวิทยุนั้น เพศชายรับฟังวิทยุในที่ทำงานมากกว่าเพศหญิง สำหรับรายการเพลงที่ชอบ ปรากฏว่าเพศชายชอบฟังเพลงลูกทุ่งมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงชอบฟังเพลงไทยสากลมากกว่าเพศชาย ในด้านรายการประเภทส่งเสริมความรู้ เพศชายสนใจรายการเกี่ยวกับการเมืองและการเกษตร ส่วนเพศหญิงสนใจรายการทางการศึกษาและการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย

๓.๒ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตเมืองแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า แตกต่างกันในด้านวิธีเปิดเครื่องรับวิทยุเพื่อเลือกฟังรายการ คือ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสเลือกฟังรายการด้วยตนเอง ประชาชนในเขตเมืองที่อยู่ในช่วงอายุ ๑๕ - ๒๔, ๓๐ - ๓๔ และ ๔๕ ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ใช้วิธีหมุนหาค้นไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรายการที่พอใจจะฟัง และผู้ที่มีอายุ ๒๕ - ๒๙, ๓๕ - ๔๔ ปี เลือกจากรายการที่ติดตามฟังเป็นประจำ ส่วนรายการเพลงที่ชอบฟังนั้น พบว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ชอบฟังเพลงสากล ผู้ที่มีอายุ ๑๕ - ๔๔ ปี ชอบฟังเพลงไทยสากล ผู้ที่มีอายุ ๔๐ - ๔๔ ปี ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง และที่อายุ ๔๕ ปี ขึ้นไป ชอบฟังเพลงไทยเดิม

๓.๓ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตเมืองแต่ละระดับการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้เวลารับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้ง คือ ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือเลยและที่เรียนจบ ป. ๔, ป. ๗, ม.ศ. ๓ และปริญญาตรี ส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ ๑/๒ - ๑ ชั่วโมง ส่วนผู้ที่จบ ม.ศ. ๕, อาชีวศึกษา และอนุปริญญา ส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง นอกจากนั้น การใช้สถานที่รับฟังวิทยุก็แตกต่างกันตามระดับการศึกษา กล่าวคือ กลุ่มประชาชนที่ได้รับการศึกษาสูงส่วนใหญ่รับฟังวิทยุที่บ้านมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ได้รับการศึกษาค้นข้างต่ำหรือไม่ได้รับการศึกษาเลย สำหรับรายการเพลงที่รับฟังเป็นประจำนั้น พบว่ากลุ่มประชาชนที่ได้รับการศึกษาดังแต่ ป. ๔ ลงมาชอบฟังเพลงลูกทุ่ง ส่วนที่ได้รับการศึกษาสูงกว่า ป. ๔ ส่วนใหญ่ชอบฟังเพลงไทยสากล ในด้านรายการข่าวที่รับฟังเป็นประจำ ก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับการศึกษาไม่สูงกว่า ป. ๔ ชอบฟังข่าวท้องถิ่น ส่วนผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่า ป. ๔ ชอบฟังข่าวในประเทศ

๓.๔ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุของประชาชนในเขตเมืองแต่ละสาขาอาชีพ พบว่าวิธีเปิดเครื่องรับวิทยุเพื่อเลือกฟังรายการแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีอาชีพทำไร่ เลือกฟังรายการจากการแจ้งของทางสถานีวิทยุ ผู้ที่มีอาชีพทำสวน ทำนา รับราชการ และรับจ้าง เลือกจากรายการที่ติดตามรับฟังเป็นประจำ

ส่วนผู้ที่มีอาชีพค้าขายและทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน ส่วนใหญ่ใช้วิธีหมุนตากสิ้นไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรายการที่พอใจจะฟัง ในด้านจุดมุ่งหมายในการรับฟังวิทยุนั้น พบว่าผู้ที่มีอาชีพทำนาส่วนใหญ่ฟังวิทยุเพื่อแก้เหงา ส่วนผู้ที่มีอาชีพทำไร่และอาชีพอื่น ๆ ฟังวิทยุเพื่อติดตามข่าวสาร ส่วนในด้านการใช้เวลาในการรับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้งนั้น พบว่าผู้ที่มีอาชีพทำนา ทำไร่ และทำสวน ใช้เวลาประมาณ ๑/๒ - ๑ ชั่วโมง ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ใช้เวลาประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างใช้เวลามากกว่า ๒ ชั่วโมงในการรับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้ง สำหรับสถานที่รับฟังวิทยุ พบว่า ผู้ที่มีอาชีพทำนาส่วนใหญ่ฟังวิทยุในที่ทำงานหรือในท้องนา ส่วนผู้มีอาชีพอื่น ๆ ส่วนใหญ่รับฟังวิทยุที่บ้าน

ในด้านลักษณะการรับฟังวิทยุ พบว่า ผู้ที่มีอาชีพทำไร่ ค้าขาย และรับจ้างรับฟังวิทยุขณะที่ทำงานอย่างอื่นมากที่สุด ส่วนกลุ่มที่รับฟังวิทยุขณะทำงานอย่างอื่นน้อยที่สุด คือ ผู้ที่มีอาชีพทำสวน และทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน

สำหรับรายการวิทยุประเภทส่งเสริมความรู้ที่รับฟังเป็นประจำนั้น พบว่าผู้ที่มีอาชีพทำนา ส่วนใหญ่รับฟังรายการเกี่ยวกับการเกษตร ผู้ที่มีอาชีพทำสวนส่วนใหญ่รับฟังรายการส่งเสริมอาชีพทั่วไป ผู้ที่มีอาชีพทำไร่ส่วนใหญ่รับฟังรายการเกี่ยวกับกฎหมาย ผู้ที่มีอาชีพทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน และค้าขายส่วนใหญ่รับฟังรายการที่เกี่ยวกับการเมือง ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่รับฟังรายการเกี่ยวกับการศึกษา

ในด้านความสนใจอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากอาชีพที่ทำอยู่แล้ว พบว่าผู้ที่มีอาชีพทำนาสนใจการทำอาหารและขนม ผู้ที่มีอาชีพทำไร่ และรับจ้างสนใจการซ่อมวิทยุ ผู้ที่มีอาชีพทำสวนสนใจการตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนอาชีพอื่น ๆ สนใจวิชาชีพเสริมสวย

สำหรับโอกาสที่จะได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัวของประชาชนแต่ละสาขาอาชีพนั้น พบว่าผู้ที่มีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มอาชีพที่มีโอกาสได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัวสูงที่สุด ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีโอกาสได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัวน้อยที่สุดได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพทำสวนและทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน

๓.๕ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุของประชาชนในเขตเมืองแต่ละระดับรายได้ พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการเปิดเครื่องรับเพื่อเลือกฟังรายการ คือ กลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ ส่วนใหญ่ใช้วิธีหมุนหาคคลื่นไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรายการที่พอใจจะฟัง ส่วนกลุ่มผู้มีรายได้ค่อนข้างสูงนั้น ส่วนใหญ่ใช้วิธีเลือกจากรายการที่ติดตามรับฟังเป็นประจำ สำหรับจุดมุ่งหมายในการรับฟังวิทยุ นั้น พบว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท ต่อเดือน ส่วนใหญ่รับฟังวิทยุเพื่อความบันเทิง ส่วนผู้ที่มีรายได้สูงกว่า ๑,๐๐๐ บาท ส่วนใหญ่รับฟังวิทยุเพื่อติดตามข่าวสาร เกี่ยวกับลักษณะการรับฟังวิทยุ พบว่ากลุ่มประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท รับฟังวิทยุขณะที่ทำงานอย่างอื่นไปด้วยมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า ๔,๐๐๐ บาท

จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ จะสังเกตได้ว่า พฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตเมืองมีความแตกต่างกันตามตัวแปรทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ซึ่งมีแนวโน้มเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตชนบทตามตัวแปรทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียง ระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท พบว่า แตกต่างกันในด้านจุดมุ่งหมายของการรับฟังวิทยุ กล่าวคือ เพศชายส่วนใหญ่รับฟังวิทยุเพื่อติดตามข่าวสาร แต่เพศหญิงส่วนใหญ่รับฟังวิทยุเพื่อความบันเทิง ส่วนการใช้เวลาในการรับฟังวิทยุติดต่อกันแต่ละครั้งนั้น พบว่าเพศชายใช้เวลาประมาณ ๑/๒ - ๑ ชั่วโมง ส่วนเพศหญิงใช้เวลามากกว่า คือ ประมาณ ๒ ชั่วโมง สำหรับรายการข่าวที่รับฟัง เพศชายส่วนใหญ่รับฟังข่าวท้องถิ่นมากกว่าเพศหญิง แต่สำหรับข่าวในประเทศและต่างประเทศพบว่า เพศหญิงรับฟังมากกว่าเพศชาย ในด้านรายการวิทยุประเภทส่งเสริมความรู้ที่รับฟังเป็นประจำนั้น พบว่าเพศชายรับฟังรายการส่งเสริมการเกษตรและรายการเกี่ยวกับการเมืองมากกว่าเพศหญิง ส่วนรายการประเภทส่งเสริมอาชีพทั่วไปและรายการทางการศึกษา เพศหญิงรับฟังมากกว่าเพศชาย สำหรับการนำข่าวสารที่ได้รับฟังจากวิทยุไปใช้นั้น เพศชายนำไปใช้มากกว่าเพศหญิง

๔.๒ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตชนบทแต่ละกลุ่มอายุ พบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๓๕ - ๓๙ ปี รับฟังวิทยุในขณะทำงานมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๕ - ๒๙ ปี และต่ำกว่า ๑๕ ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป รับฟังวิทยุในขณะทำงานน้อยที่สุด สำหรับรายการบันเทิงที่รับฟังเป็นประจำนั้น พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๔๕ ปี ส่วนใหญ่รับฟังรายการละครวิทยุ ส่วนผู้ที่มีอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ชอบฟังลิเก ในด้านการรับฟังข่าวนั้น ประชาชนในเขตชนบทส่วนใหญ่รับฟังข่าวท้องถิ่น

๔.๓ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตชนบทแต่ละระดับการศึกษา พบว่าผู้ที่จบอนุปริญญาส่วนใหญ่รับฟังวิทยุทุกวัน ส่วนผู้ที่จบ ม.ศ. ๕ รับฟังเกือบทุกวัน และผู้ที่เรียนไม่จบ ป. ๔ ส่วนใหญ่หลาย ๆ วันฟังครั้ง ในด้านลักษณะการรับฟังวิทยุ พบว่า ผู้ที่จบ ม.ศ. ๓ รับฟังวิทยุอย่างเดียว เป็นส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มประชาชนที่รับฟังวิทยุในขณะทำงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบระดับการศึกษานอนปริญญา สำหรับรายการเพลงที่รับฟังเป็นประจำ ปรากฏว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่า ม.ศ. ๓ ชอบฟังเพลงไทยสากล แต่ผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อยชอบลิเกมากกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาสูง ในด้านรายการข่าวที่รับฟังเป็นประจำนั้น พบว่า ประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่อนข้างน้อยชอบฟังข่าวท้องถิ่นมากกว่าข่าวประเภทอื่น สำหรับรายการประเภทส่งเสริมความรู้พบว่า ประชาชนที่ได้รับการศึกษาน้อยจะสนใจรายการเกี่ยวกับการเกษตร ส่วนประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่อนข้างสูงส่วนใหญ่สนใจรายการที่เกี่ยวกับการศึกษา

๔.๔ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุของประชาชนในเขตชนบทแต่ละสาขาอาชีพ ซึ่งพบว่าประชาชนในเขตชนบทแต่ละสาขาอาชีพใช้สถานที่ในการรับฟังวิทยุแตกต่างกัน เช่น ผู้ที่มีอาชีพทำอุตสาหกรรมในครัวเรือนส่วนใหญ่รับฟังวิทยุในที่ทำงาน แทนที่จะเป็นที่บ้านเหมือนกับผู้มีอาชีพอื่น ๆ ส่วนรายการประเภทส่งเสริมอาชีพที่รับฟังเป็นประจำนั้น พบว่าผู้ที่มีอาชีพทำไร่รับฟังรายการเกี่ยวกับการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มีอาชีพทำนา ส่วนผู้ที่มีอาชีพทำสวนและเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่รับฟังรายการส่งเสริมอาชีพทั่วไป

๔.๔ ผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตชนบทแต่ละระดับรายได้ พบว่าผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท เลือกฟังรายการโดยใช้วิธีหมุนหาคลื่นไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรายการที่พอใจจะฟัง ส่วนผู้ที่มีรายได้สูงกว่า ๓,๐๐๐ บาท เลือกจากรายการที่ติดตามรับฟังเป็นประจำ ส่วนพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการทดสอบทางสถิติ แสดงว่าพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในเขตชนบท มีแนวโน้มที่แตกต่างกันตามตัวแปรทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านความต้องการเกี่ยวกับการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตเมืองตามตัวแปรทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้

๔.๑ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติเกี่ยวกับความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของเพศชายและเพศหญิง พบว่าในด้านเนื้อหารายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียน เพศชายส่วนใหญ่สนใจที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับวิชาช่างวิทยุ และไฟฟ้า ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่สนใจการทำอาหาร ขนม และการดัดเสื้อผ้า

ในด้านวิธีเสนอรายการวิทยุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสีลาการพูดของผู้ดำเนินรายการ เพศชายต้องการให้พูดในลักษณะที่เอาจริงเอาจัง และเป็นเรื่องเป็นราวมากกว่าเพศหญิง ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการให้แทรกอารมณ์ขัน

๔.๒ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตเมืองแต่ละกลุ่มอายุ พบว่าในด้านรูปแบบวิธีการเสนอรายการ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ชอบรายการละครวิทยุ ๑๕ - ๔๔ ปี ชอบรายการบรรยายแบบเป็นกันเองกับผู้ฟัง, ๔๔ - ๕๔ ปี ชอบรายการสนทนาและสัมภาษณ์ ส่วนผู้ที่มีอายุ ๕๔ ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ชอบรายการนิตยสารทางอากาศ

สำหรับวัยของผู้ดำเนินรายการนั้น พบว่าผู้ที่มีอายุไม่เกิน ๒๔ ปี ชอบฟังผู้ดำเนินรายการที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ผู้ที่มีอายุ ๒๕ - ๔๔ ปี ชอบฟังผู้ดำเนินรายการที่อยู่ในวัยกลางคน ส่วนผู้ที่มีอายุ ๔๕ ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ชอบผู้ดำเนินรายการที่สูงอายุแสดงว่าผู้ฟังที่อยู่ในวัยไหนจะชอบผู้ดำเนินรายการหรือผู้ประกาศที่อยู่ในวัยนั้น

๔.๓ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตเมืองแต่ละระดับการศึกษา พบว่าความต้องการในด้านรูปแบบวิธีนำเสนอรายการแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับการศึกษาไม่สูงกว่า ป. ๗ ต้องการวิธีจัดรายการประเภทส่งเสริมความรู้ในลักษณะรายการบันเทิงโดยแทรกสาระความรู้บ้าง ส่วนผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่า ป. ๗ ต้องการให้จัดเป็นรายการให้ความรู้โดยตรงแต่ให้แทรกบันเทิงบ้าง สำหรับลีลาการพูดของผู้ดำเนินรายการนั้น ปรากฏว่าผู้ที่ไม่จบ ป. ๔ ชอบลีลาการพูดที่เป็นกันเองกับผู้ฟังและมีความนุ่มนวล แต่ผู้จบ ป. ๔ และได้รับการศึกษาสูงกว่า ป. ๔ ส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้ดำเนินรายการพูดในลักษณะเอาจริงเอาจังและเป็นเรื่องเป็นราว

๔.๔ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตเมืองแต่ละสาขาอาชีพ พบว่าความต้องการที่จะเรียนรู้ในด้านวิชาชีพแตกต่างกัน คือ ผู้ที่มีอาชีพทำนาต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำอาหารและขนม ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและทำไร่ ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการซ่อมวิทยุ ผู้ที่มีอาชีพทำสวนต้องการเรียนรู้การตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสวย

สำหรับโอกาสที่จะได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัว ก็แตกต่างกันตามสาขาอาชีพ และเป็นที่น่าสนใจเห็นว่าผู้ที่มีอาชีพทำสวน และทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน มีโอกาสได้รับข่าวสารประเภทนี้น้อยที่สุด สำหรับปัญหาในการติดต่อกับหน่วยงานราชการนั้นพบว่า

ผู้ที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่รู้ว่่าหน่วยงานไหนให้บริการอะไร ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการไม่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่

ในด้านความบ่อยครั้งที่ต้องการให้ออกอากาศรายการที่สนใจนั้น พบว่าผู้ที่มีอาชีพทำสวนต้องการให้ทางสถานีวิทยุออกอากาศรายการที่ตนเองสนใจอาทิตย์ละครั้ง ส่วนอาชีพอื่น ๆ ต้องการให้ออกอากาศทุกวัน

๔.๕ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตเมืองแต่ละระดับรายได้ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ แสดงว่าความต้องการรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตเมืองแตกต่างกันตามตัวแปรทางด้านเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ แต่ไม่แตกต่างกันตามตัวแปรด้านรายได้ อย่างไรก็ตามแนวโน้มโดยส่วนรวม เป็นไปในทางสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๖ สรุปผลการวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตชนบท ตามตัวแปรทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

๖.๑ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาออกโรงเรียนระหว่างเพศชายและเพศหญิงในชนบท พบว่า ในด้านเนื้อหาของรายการ เพศชายสนใจที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ทรัพย์สินและกฎหมายมรดก ส่วนเพศหญิงสนใจกฎหมายหนี้ และ เอกเทศสัญญา ด้านวิชาชีพ เพศชายสนใจวิชาช่างเครื่องยนต์ ส่วนเพศหญิงสนใจการทำอาหาร ขนม และตัดเสื้อผ้า

ด้านรูปแบบวิธีเสนอรายการ พบว่าเพศชายต้องการให้เสนอในลักษณะการบรรยายแบบเป็นทางการมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงนั้นต้องการให้เสนอในลักษณะรายการละครและอภิปรายมากกว่าเพศชาย เกี่ยวกับเพศของผู้ดำเนินรายการ เพศชายชอบฟังผู้ดำเนินรายการที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งในทำนองเดียวกันเพศหญิงชอบฟังผู้ดำเนินรายการที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

๖.๒ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนแต่ละกลุ่มอายุ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

๖.๓ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนแต่ละระดับการศึกษา พบว่า ในด้านเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับปัญหาในการทำงานอาชีพ ประชาชนที่จบอาชีวศึกษา และ ม.ศ. ๓ ประสบปัญหาเรื่องเงินทุนในการทำงานอาชีพ ส่วนผู้ที่จบ ม.ศ. ๔ และ อนุปริญญา มีปัญหาเนื่องจากขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงานอาชีพ

ในด้านรูปแบบวิธีเสนอรายการของรายการวิทยุประเภทให้ความรู้ พบว่า ผู้ที่เรียนไม่จบ ป. ๔ ต้องการให้จัดเป็นรายการบันเทิงแล้วแทรกความรู้บ้าง ส่วนผู้ที่จบ ป. ๔ ขึ้นไป ต้องการให้จัดเป็นรายการให้ความรู้โดยตรง แต่ให้แทรกบันเทิงบ้าง สำหรับวิธีเสนอรายการที่ชอบฟังนั้น ปรากฏว่า ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ,เรียนแต่ไม่จบ ป. ๔ ,เรียนจบ ม.ศ. ๓ และ ม.ศ. ๔ ส่วนใหญ่ชอบฟังรายการบรรยายแบบเป็นกันเองกับผู้ฟังมากกว่าเสนอในรูปแบบอื่น ๆ ส่วนผู้ที่จบ ป. ๗ ชอบฟังรายการบรรยายแบบเป็นทางการ สำหรับผู้ที่จบ ปวช. และ อนุปริญญา ส่วนใหญ่ชอบฟังรายการสนทนาและสัมภาษณ์

๖.๔ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียน ของประชาชนในเขตชนบทแต่ละอาชีพ พบว่า แตกต่างกันในด้านแหล่งหรือช่องทางที่จะได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัว กล่าวคือ ผู้ที่มีอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ ประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารในด้านนี้จากสถานีอนามัย ส่วนผู้ที่มีอาชีพอื่น ๆ ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการวางแผนครอบครัวจากสื่อมวลชนและโรงพยาบาล

ความต้องการ เกี่ยวกับความยาวของรายการวิทยุที่ต้องการให้สถานีวิทยุออกอากาศแต่ละครั้ง พบว่า มีความต้องการแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีอาชีพทำสวนและค้าขาย ต้องการให้ออกอากาศครั้งละประมาณ ๓๐ นาที ส่วนอาชีพอื่น ๆ ต้องการให้ออกอากาศครั้งละประมาณ ๑ ชั่วโมง

๖.๕ จากผลการวิเคราะห์และทดสอบทางสถิติ เกี่ยวกับความแตกต่างในด้านความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตชนบทแต่ละระดับรายได้ นั้น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

จากผลการทดสอบทางสถิติ แสดงว่าความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตชนบทแตกต่างกันตามตัวแปรทางด้านเพศ การศึกษา และอาชีพ แต่ไม่แตกต่างกันตามตัวแปรทางด้านอายุและรายได้

ข้อเสนอแนะ

๑. ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงว่าพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงและความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขต เมืองและ เขตชนบท มีความแตกต่างกันในหลายประการ ดังนั้น จึงนับว่ามีเหตุผลอย่างยิ่งที่กรมการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดรายการวิทยุ เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนโดยตรง ควรดำเนินการสำรวจพฤติกรรมกรการรับฟังวิทยุกระจายเสียง และความต้องการรายการวิทยุเพื่อ

การศึกษานอกโรงเรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมายทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท ในแต่ละจังหวัด เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเนื้อหา รูปแบบวิธีเสนอรายการ และช่วงเวลาของการออกอากาศรายการวิทยุ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียนทั้งสองกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

๒. ในการจัดรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดรายการวิทยุเพื่อส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนโดยตรง ควรคำนึงถึงช่องทางการส่งสารว่าช่องทางไหนจะไปถึงผู้รับสารในกลุ่มใด จากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ชัดว่า ประชาชนในเขตเมืองส่วนใหญ่เปิดรับฟังวิทยุในระบบ เอฟ.เอ็ม. และประชาชนในเขตชนบทเปิดรับฟังวิทยุในระบบ เอ.เอ็ม. ดังนั้น การจัดรายการวิทยุให้ความรู้แก่ประชาชนในกลุ่มใดควรใช้ช่องทางการส่งสารที่แต่ละกลุ่ม เปิดรับ

๓. ในด้านช่วงเวลาของการออกอากาศนับว่ามีความสำคัญมาก ที่จะทำให้ข่าวสารความรู้ที่ส่งผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงไปถึงผู้รับที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงว่า ช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการจัดรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายในเขตเมือง ได้แก่ เวลา ๐๖.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. สำหรับตอนเช้า และเวลา ระหว่าง ๑๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. สำหรับตอนกลางคืน ส่วนกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายในเขตชนบทนั้น เวลา ระหว่าง ๐๖.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. และ ๑๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว ประชาชนทั้งสองกลุ่มรับฟังวิทยุมากที่สุด

๔. ในด้านรูปแบบวิธีเสนอรายการนั้น ผลจากการวิจัยพบว่า ประชาชนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท ส่วนใหญ่ชอบฟังรายการที่เป็นแบบพูดคุย เป็นกันเองกับผู้ฟัง และมีการแทรกอารมณ์ขันบ้าง และเป็นที่น่าสนใจคิดว่าผู้ฟังไม่ว่าเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง ชอบผู้ดำเนินรายการที่เป็นเพศชาย และผู้ฟังในวัยไหน ก็ชอบผู้ดำเนินรายการที่อยู่ในวัยนั้น ดังนั้น การจัดรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียน จึงควรเสนอรายการให้สอดคล้องกับรสนิยมของผู้ฟัง แทนที่จัดเสนอ

ตามรสนิยมของผู้ดำเนินรายการ

๕. ความบ่อยครั้งของการออกอากาศรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียน จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงว่า ประชาชนส่วนใหญ่ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท ต้องการให้ออกอากาศรายการที่ตนเองสนใจทุกวัน ดังนั้น เพื่อตอบสนองของความต้องการดังกล่าว ควรจะจัดให้มีทั้งรายการสั้น ๆ เช่น ใช้เวลา ๕ - ๑๐ นาที และรายการยาว ๆ ที่ใช้เวลาประมาณ ๓๐ - ๖๐ นาที โดยออกอากาศรายการสั้น ๆ ทุกวัน ส่วนรายการยาว ๆ นั้นควรออกอากาศสัปดาห์ละครั้ง หรือสองสัปดาห์ต่อหนึ่งครั้ง การออกอากาศรายการสั้น ๆ ทุกวัน จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนสนใจที่จะติดตามรับฟังและได้รับความรู้อย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน นานเกินไป ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์มาก

.....

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย